

for Tiden vil jo Tiendelaanene være at forrente med $3\frac{1}{2}$ pCt. og derfor ville Tiende-ejerne gaa ud fra, at deres Tiende svarer til en Rente af $3\frac{1}{2}$ pCt. af en i Forhold dertil beregnet Kapital, det vil være Grundlaget for Forhandlingerne, og skal Enighed opnaas, vil man derefter søge at komme hinanden i Møde med Hensyn til Fastsættelsen af selve Afsløningssummen. Men naar man nu ved Siden af indfører en Rente af 3 pCt., maa man ikke tro, at Tiendeerne altid ville gaa ud fra, at de skulde beregne Værdien af Tienden i Forhold til en Rentefod af $3\frac{1}{2}$ pCt. Det er der aldeles ingen Grund til at antage. Jeg hørte den ærede Forslagsstiller sige, at det vilde være en fordelagtig Forretning for Tiendehyterne, naar de kunne modtage Laanet til 3 pCt., og Tiendeerne ere gaaede ud fra, at den Kapital, de modtage, skulde forrentes til 4 pCt., men det kan man nu aldeles ikke forudsætte vil ske. Tiendeerne forstaa at regne lige saa godt som Tiendehyterne, og hvis Tiendehyteren modtager et Laan til 3 pCt., saa vilde Tiendeeren sige: Vi kunne selvfølgelig heller ikke faa mere end 3 pCt. af vore Penge, og det maa da danne Grundlaget for Forhandlingerne mellem Tiendehyder og Tiendeer. Dette vil i Virkeligheden vansteliggjøre en Ovenskomst mellem dem i høj Grad. Det har meget at sige, hvilken Rente man vil lægge til Grund for Forhandlingerne om Afsløningssummen. Tage vi 4 pCt., ville vi faa Kapitalen ved at multiplicere med 25, tage vi $3\frac{1}{2}$ pCt., ville vi faa den ved at multiplicere med $28\frac{2}{7}$, og tage vi endelig 3 pCt., ville vi faa den ved at multiplicere med $33\frac{1}{3}$. Resultatet er altsaa i høj Grad afhængigt af Renten. Jeg tror derfor, at det Forslag, som her foresligger, og som vil indføre en forskellig Rentefod for Tiendelaanene, i Virkeligheden vil blive en Fare for Tiendehyterne, idet det vil hjælpe Tiendeerne til at sætte Fordringerne op. Det, som Tiendehyterne ville kunne tjene ved at opnaa en mindre Rente for Tiendelaanene, ville de i Virkeligheden komme til at betale derved, at Tiendeafsløningssummen vil blive skruet op. I ethvert Tilfælde vil det Udbytte, som denne Forandring kan medføre for Tiendehyterne, blive væsentlig forringet. I Forbindelse hermed har Forslagsstilleren foreslaet, at den Sum i Statsobligationer, som Finansministeren kan udstede aarlig for at tilvejebringe Midler til Tiendelaanene, skal forøges fra 4 Millioner til 10 Millioner. Den ærede Forslagsstiller er hverved i Virkeligheden gaaet betydelig ud over den Forøgelse, som skulde være en Følge af, at man gif fra $3\frac{1}{2}$

pCt.s Obligationer til 3 pCt.s, thi det vilde kun føre til en Forøgelse fra 4 til $4\frac{1}{2}$ Million. Men den ærede Forslagsstiller anførte ogsaa andre Grunde derfor. Han mente, at Forholdene paa Pengemarkedet nu og den Udgang, Staten havde til at afsætte Obligationer i Udlandet, og navnlig den Fordel, det var at faa udenlandsk Kapital her ind i Landet o. s. v., vilde tilstrækkelig motivere, at man gif fra 4 til 10 Millioner. Jeg tror, her er et Punkt, om hvilket man endes ved Tiendeloven, og som man maa fastholde. Jeg tror ikke, man kommer bort fra, hvad der er fastslaet ved Tiendeloven.

Naar den ærede Forslagsstiller dernæst vil have en Bestemmelse om, at naar Staten tilvejebringer sine Midler til Tiendelaanene igennem Udstedelsen af 3 pCt.s Obligationer, skal Finansministeren være forpligtet til i alle Tilfælde, hvor det fordres, at yde Tiendelaan. Saaledes som Bestemmelsen er i Tiendeafsløningsloven, er det kun en Bemyndigelse, der er givet Finansministeren til at yde Tiendelaanene, men ganske vist en Bemyndigelse af samme Art som saa mange andre Bemyndigelser, der gives Regeringen, nemlig en Bemyndigelse, der skal bruges, ikke vilkaarlig, men efter fornuftige Regler. Smidlertid ligger der noget bagved, som man ikke kan se bort fra, og det er dette, at man ingenlunde er i Stand til, at give Tiendelaan i alle Tilfælde, hvor Afsløning af Tiende finder Sted. Man kan nemlig ikke give Tiendelaan for meget smaa Tiendeafsløningssummer. Det er jo klart, at hvor Afsløningssummen ikke er mere end 10 eller 20 Kr. — og saadanne kunne jo meget let fremkomme efter den store Udstykning af Gjendommene, som har fundet Sted — kan man ikke tilstaa Tiendelaan, thi det vilde jo ligefrem blive en Parodi, om man vilde lade Beløb paa 10 eller 20 Kroner staa som en Laanesum, der skulde afbetales i 60 Aar. Saaledes kan Reglen ikke gives. Hvis man gaar bort fra Lovens Regel nu, hvorefter der kun er en Bemyndigelse for Finansministeren til at tilstaa Tiendelaan, maa man tage en Begrænsning paa anden Maade saaledes, at Finansministeren i alt Fald faar Bemyndigelse til at afvise Laan, der ere saa smaa, at de ikke kunne ækvivaleres ved passende Beløb. Man vilde imidlertid ved Tiendeloven tillige opnaa, at man ikke gif til at udstede Statsobligationer i alle Tilfælde, hvor Tienden blev afløst, saaledes ikke, naar Afsløning fandt Sted for Tiender, der tilhøre Staten, offentlige Stiftelser og Embeder og navnlig ikke — det var det Spørgsmaal, der blev fremdraget under Forhandlingerne — for Tiender, der tilhørte